

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Štěpánov, okres Olomouc

Dolní 78, 783 13 Štěpánov

Identifikátor školy: 600 140 776

Zřizovatel: Obec Štěpánov, Horní 444, 783 13 Štěpánov

Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání komplexní inspekce: 18. - 21. října 1999

Čj.	134 139/99-11071
Signatura	km2ct101

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŠKOLE

Škola je zřízena jako zálohovaná organizace. Její součástí jsou školní družina a školní jídelna. V letošním školním roce je ve škole 21 tříd, z toho 13 na prvním stupni (256 žáků) a 8 na druhém stupni (163 žáci). Školu navštěvuje celkem 419 žáků, z toho je 16 integrovaných.

Výuka probíhá podle těchto schválených vzdělávacích programů:

- Základní škola, dokument čj. 16 847/96-2 (1. - 3. a 6. - 8. ročník)
- Obecná škola, dokument čj. 12 035/97-20 (4. a 5. ročník)
- Upravené učební dokumenty čj. 18 730/91-20 (9. ročník)

Z cizích jazyků je od 4. ročníku vyučován anglický i německý jazyk. Výjimkou je pouze 5. ročník, ve kterém je vyučován jen anglický jazyk.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

První stupeň

Kontrola průběhu a kvality vzdělávání na prvním stupni byla provedena v předmětech český jazyk a matematika.

Společná zjištění - plánování výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, interakce a komunikace v obou sledovaných předmětech:

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů. Členění učiva v 1. – 3. ročníku je v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Ve 4. a 5. ročníku překračuje předložená obsahová náplň učiva osnovy vzdělávacího programu Obecná škola. Důvodem je skutečnost, že při zpracování tematických a časových plánů se vycházelo z obsahu používaných učebnic. Odstranění nedostatků v rozvržení učiva bylo projednáno s vedením školy a s metodickými orgány prvního stupně.

Pro výuku předmětů není u dvou učitelů splněna podmínka odborné a pedagogické způsobilosti, protože předměty vyučují učitelé s kvalifikací pro druhý stupeň.

Prostorové podmínky vyhovují. V kmenových třídách je starší, udržovaný nábytek, pracovní místa žáků jsou dobře vybavena. Průběžně doplňovaný fond učebnic obsahově odpovídá deklarovanému vzdělávacímu programu Základní škola, s pojetím Obecné školy však zcela nekoresponduje. Učební pomůcky jsou účelně využívány, školní knihovna obsahuje dostatek titulů dětské a odborné literatury.

Psychohygienické zásady výuky byly většinou respektovány. Zjištěné nedostatky se týkaly tolerování vadného držení pera a špatného sezení při psaní, nesprávného posazení žáků ve dvojicích praváka s levákem a žáků s očními vadami, malé frekvenci střídání přímého vedení a samostatné práce. Při výuce podle vzdělávacího programu Obecná škola chyběly prvky dramatické výchovy. Relaxační prvky byly využívány nejčastěji v prvních ročnících.

Ve škole se vzdělávají i žáci s těžším zdravotním postižením. Jejich plné integraci do kmenové třídy napomáhá speciální vybavení pracovních míst lavicemi s nastavitelnými pracovními deskami a počítači, výrazný individuální přístup učitelek a pomoc vyškolených asistentů. Školu navštěvuje několik žáků s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení. Důraz je kladen na diferencovaný přístup a zohledňování při hodnocení. Současně dvakrát týdně v rámci kroužků probíhá reedukační cvičení. Pro tyto žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací plány,

které však mají rozdílnou úroveň.

Přirozená komunikace mezi učiteli a žáky spočívala ve vzájemné důvěře, učitelé svým přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali vývoj vzájemných vztahů. Žáci respektovali dohodnutá pravidla, byli vedeni k rozvíjení schopností formulovat své názory a postoje.

V plánování byla zjištěna citelně slabá místa, která se týkala rozvržení učiva vzdělávacího programu Obecná škola. Vynikají je plánování a příprava výuky podle vzdělávacího programu Základní škola. Personální a materiální podmínky jsou velmi dobré, psychohygienické podmínky průměrné. V průběhu výuky byla zjištěna velmi dobrá interakce a komunikace.

Český jazyk

Organizace výuky předmětu odpovídala věku žáků a stanoveným výukovým cílům. Pozitivně je hodnoceno užití moderních metod problémové výuky, analýzy a syntézy a skupinového vyučování. Učitelé dodržovali zásadu názornosti a přiměřenosti, učivo vhodně aktualizovali, dbali na důsledné zdůvodňování pravopisných jevů. Vztah žáků k probíranému učivu byl kladně ovlivněn vstupní i průběžnou motivací, účinné bylo využití mezipředmětových vztahů se zaměřením na regionální prvky. Opakování a procvičování probrané látky bylo převážně realizováno ústní formou. Kladně lze hodnotit vyvozování nového učiva prostřednictvím hravých forem práce, užití metody čtení s výkladem, individuální a společné vyhodnocování zadaných úkolů, zařazování relaxačních uvolnění.

V některých hodinách byly ojediněle užity metody a formy práce neadekvátní věku žáků, probíranému učivu i psychohygienickým zásadám. Chyběl prostor pro zhodnocení práce a výsledků učení.

Organizace, formy a metody práce, motivace a hodnocení žáků byly rozdílné, celkově převažovala pozitiva.

Kvalita výuky předmětu s přihlédnutím k úvodním společným zjištěním je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Struktura vyučovacích hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům jen částečně, použité metody a formy práce měly různou úroveň. Ojediněle bylo využito diferencované vyučování s uplatněním analýzy a syntézy, průběžného i srovnávacího opakování. Důraz byl kladen na respektování individuálního tempa žáků, motivaci pochvalou, na rozvoj logického myšlení a užívání správné matematické terminologie. Promyšlená organizace zahrnovala dobrou práci se žáky u tabule spojenou s diferenciací při samostatné práci.

Ve výuce převažovaly takové formy práce, které nerozvíjely zájem žáků o předmět a neposkytovaly jim dostatečný prostor pro aktivní učení, uplatnění přirozené schopnosti pozorovat a experimentovat. Při hodnocení výkonů žáků se vyskytla nevhodná klasifikace pomocí znaménka mínus a lomítka a tolerování psaní nestandardních číslic.

Kontrola žákovských sešitů prokázala velmi rozdílnou úroveň grafické úpravy a žákovského písma. Žákovské práce nebyly vždy důsledně opravovány, v některých případech chyběly následné opravy žáků.

V organizaci, formách a metodách práce, motivaci a hodnocení žáků byla zjištěna slabá místa.

Kvalita výuky matematiky s přihlédnutím ke společným zjištěním je na průměrné úrovni.

Cizí jazyky - první a druhý stupeň

Kontrola kvality vzdělávání byl provedena ve třídách prvního i druhého stupně v anglickém a německém jazyku. Z cizích jazyků volila většina žáků 4. až 9. ročníku anglický jazyk.

Shodná zjištění týkající se plánování a přípravy výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek, interakce a komunikace ve 4. - 9. ročníku:

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu. Volitelný předmět konverzace v německém jazyce je vyučován v 9. ročníku. Tematické a časové plány jsou zpracovány podle jednotných učebnic téhož vydavatelství, čímž je současně zajištěna návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Některé plány mají formální charakter a neslouží svému účelu.

Výuka cizích jazyků není personálně zajištěna v souladu se současnými kvalifikačními požadavky. Učitelky si průběžně doplňují vzdělání účastí v jazykových kurzech a studiem na jazykové škole.

Škola má pro výuku velmi dobré materiálně-technické podmínky. Vyučování na prvním stupni probíhá v kmenových třídách, na druhém stupni ve dvou odborných jazykových učebnách, které jsou vybaveny názornými pomůckami a slovníky. V těchto učebnách je k dispozici potřebná audiovizuální technika včetně výukových programů. Zvláště podnětné prostředí je vytvořeno pro výuku německého jazyka jak ve třídě na prvním stupni, tak v učebně německého jazyka na druhém stupni. Pro zkvalitnění výuky škola zajistila výukové programy, se kterými se pracuje v počítačové učebně. K zefektivnění jsou rovněž využívány pomůcky vyrobené učitelkami.

Psychohygienické podmínky pro výuku cizích jazyků nejsou příznivé. Zařazení hodin v rozvrhu na konec vyučování je nevhodné, a to zejména v nižších ročnících. Prostorově nevyhovuje učebna V. B. Je velmi malá a žáci jsou v ní stísněni. Relaxační techniky byly využity ojediněle. Zohledňování žáků se specifickými poruchami učení bylo pozorováno v průběhu výuky výjimečně, a to na prvním stupni.

Žáci projevovali k výuce většinou pozitivní vztah, k čemuž přispěly učitelky svým profesionálním přístupem. V jednom případě nebyly zvládnuty nežádoucí projevy v chování žáků nižšího ročníku.

V plánování a přípravě výuky cizích jazyků převažovala pozitiva. Slabá místa byla zjištěna z hlediska psychohygieny. Personální podmínky jsou průměrné, materiální podmínky, interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Německý jazyk

Organizace vyučovacích hodin odpovídala věku i schopnostem žáků a výukovým cílům. Ve výuce se střídaly různé efektivní a zároveň zábavné metody a formy práce. Všem žákům byla věnována patřičná pozornost, dostatečně byl využit prostor pro samostatnou práci a opakování. Žáci byli v průběhu výuky verbálně motivováni, v závěru byl jejich výkon zhodnocen, nechyběla pochvala. Žáci všech ročníků rozuměli pokynům vedeným v německém jazyce, většinou správně aplikovali učivo a prokazovali dobré znalosti. Vhodně byla použita didaktická technika a pomůcky připravené učitelkami i žáky.

Organizace, metody a formy práce, motivace a hodnocení jsou nadprůměrné.

Kvalita výuky německého jazyka je velmi dobrá.

Anglický jazyk

Zvolené metody a formy nevedly žáky k efektivní práci a rozvíjení jazykových schopností. Převažoval důraz na pamětní reprodukci textu z učebnice, který u žáků nepodporoval pohotové vyjadřování a schopnost aplikovat učivo do praxe. Scházela vhodná motivace a účinná zpětná vazba. Požadavky na znalosti žáků byly nízké.

Na druhém stupni byla výuka kvalitnější. Byla vedena převážně v anglickém jazyce, scházela však účinná motivace. Zvolené metody byly adekvátní věku žáků, podporovaly osvojování jazykových dovedností. Na pokyny vydávané v angličtině nedokázali žáci vždy správně reagovat. Jen část žáků byla aktivní, často za ně odpovídala učitelka. Ve výuce byly vhodně využity mezipředmětové vztahy.

Na znalosti žáků nebyly kladeny velké požadavky, hodnocení písemného i ústního projevu bylo přizpůsobeno jejich schopnostem.

V organizaci, metodách a formách práce, motivaci a hodnocení jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Kvalita výuky anglického jazyka má celkově průměrnou úroveň.

Druhý stupeň

Kontrola průběhu a kvality vzdělávání na druhém stupni byla provedena v předmětech český jazyk a matematika.

Český jazyk

Plánování a příprava výuky jsou prováděny systémově prostřednictvím předmětové komise. Její činnost se částečně opírá o poznatky získané v metodické sekci učitelů českého jazyka okresu Olomouc a částečně vychází z pedagogických i odborných zkušeností učitelek. V komisi je projednávána tvorba tematických a časových plánů tak, aby byla dodržena časová dotace předmětu podle učebního plánu a splněny specifické cíle osnov předmětu. V komisi učitelky diskutují o obsahu a organizaci výuky, o tvorbě individuálních plánů pro integrované žáky, reedukačních cvičeních, přípravě různých akcí soutěží a olympiády, o účasti na dalším vzdělávání atd. Plánování a příprava nejsou formální. Učivo předmětu má škola rozčleněno do jednotlivých ročníků jednotně a závazně pro všechny učitelky a je provedeno v souladu s osnovami. Stanovené výukové i specifické cíle odpovídají standardu vzdělávacího programu i aktuálnímu složení třídy (včetně žáků se specifickými poruchami učení a chování). Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků jsou zpracovány ve spolupráci s rodiči i žáky. Respektují postižení žáků, stanovují jejich specifické vzdělávání a způsoby zohledňování. Plány také určují metody používané ve vyučování, hodnocení žáků a způsob spolupráce s rodiči.

Výuka předmětu je zajištěna v souladu s požadavky na pedagogickou a odbornou způsobilost učitelů. Kvalifikace učitelek i jejich dlouholetá praxe pozitivně ovlivňují kvalitu výuky předmětu. Důkladná a promyšlená příprava na výuku se odráží i v jejich materiálních a psychohygienických podmínkách. Ve škole jsou vybudovány dvě odborné učebny pro jazykovou a literární výuku, které jsou pravidelně využívány podle rozvrhu hodin. Jejich vybavení je motivační (např. názorné pomůcky, obrazový materiál, transparenty, písemné práce žáků, pomůcky vyrobené učitelkami) a je aktualizované podle charakteru probíraného učiva. Učitelky i žáci mohou kdykoliv podle potřeby využít slovníky, odbornou literaturu a jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice

česká), které jsou umístěny v příručních knihovnách odborných učeben. Častým používáním omezeného počtu jazykových příruček však již došlo k jejich většímu opotřebení. Nákup nově vydaných jazykových příruček přispěje k zefektivnění výuky předmětu. Jedna z učeben je vybavena audiovizuální technikou. Škola průběžně podle požadavků předmětové komise a finančních možností dokupuje výukové audiovizuální programy a především odbornou literaturu. Část výukových programů je určena pro přímou práci žáků prostřednictvím počítačů. Žáci mohou dále využít služeb žákovské knihovny. Její knižní fond obsahuje dostatek titulů, které rozšiřují vědomosti žáků a prohlubují jejich čtenářské dovednosti. Z finančních důvodů však nebyl tento knižní fond v posledním roce doplněn o nákup současné beletrie. Psychohygienické podmínky jsou dány plánováním, přípravou, organizací výuky i používanými metodami a formami práce. Systém odborných učeben a nižší naplněnost tříd zaručují převahu pozitiv. Při plánování a přípravě výuky se předmětová komise zamýšlí nad organizací výuky tak, aby nedocházelo k přetěžování žáků (např. zadáváním nadměrného počtu diktátů, písemných prací). Všechny učitelky předmětové komise preferují individuální přístup k žákovi a respektují jeho specifické potřeby. Prosazované priority vyplývaly jak ze zápisů předmětové komise, individuálních plánů, tak z přímého pozorování vyučovacího procesu. Z technického hlediska byly zjištěny závady ve vytápění budovy druhého stupně. Vyučovalo se v některých učebnách, které nebyly vlivem špatné cirkulace tepla dostatečně vytopeny. Protože se však ve škole praktikuje výuka podle systému odborných učeben, nevyskytla se v době inspekce situace, kdy by žáci v této učebně strávili celý den.

Organizace výuky předmětu, používané metody a formy práce vycházejí z promyšleného společného i individuálního plánování a přípravy všech členů předmětové komise, pozitivně je ovlivňují příznivé personální a materiální podmínky. Výuka předmětu je pojata jako celek, v němž se plynule prolíná jazykové a literární učivo se slohovým výcvikem. Na tomto pojetí je postaven základní cíl výuky předmětu. Kromě výukových cílů (např. osvojování a upevňování pravopisných vědomostí, rozvoj vyjadřovacích schopností, vytváření čtenářských dovedností a návyků, získávání literárněvědných poznatků) současně podporovaly i výchovné cíle (formování vlastních postojů a názorů, kultivace citů, zájem o kulturní hodnoty, přirozené vlastenectví atd.). Zvolené metody a formy práce současně respektovaly individuální přístup k žákovi, logické střídání činností a práci ve skupinách. Ve výuce byly vhodně využity referáty žáků, které se vztahovaly k probíranému učivu. Žáci referovali vlastními slovy, k jeho obsahu se vyjadřovaly učitelky s žáky. Ve výuce byla využívána jednotná řada klasických učebnic, při procvičení pravopisných a stylistických jevů žáci pracovali s kvalitní jednotnou řadou cvičebnic. V některých vyučovacích hodinách byly vhodně využity audiovizuální a počítačové výukové programy. Charakteristickým znakem výuky byla zautomatizovaná práce žáků s jazykovými příručkami a různorodými pomůckami, které si připravily učitelky. Organizace výuky, metody a formy práce vedly k efektivní práci žáků. Pouze ojediněle se nepřesným odhadem atmosféry ve třídě nepodařilo maximální zapojení většiny žáků.

Kvalitu výuky předmětu pozitivně ovlivňuje důraz učitelek na motivaci žáků. Její prvky byly uplatňovány průběžně ve vyučovacích hodinách a měly nejen vstupní charakter ve vztahu k probíranému učivu, ale i charakter posilující osobnost žáka. Učitelky uplatňovaly mezipředmětové vztahy, využívaly aktualizaci učiva, životní zkušenosti žáků, podněcovaly jejich výkony pochvalou a individuálním přístupem. Příznivě působí i zavedený systém práce se sešity. Pro žáky je závazná úprava a zápisy ve školních sešitech, prostor pro tvořivost, fantazii a práci s chybou mají žáci ve cvičných sešitech. V nich si vytvářejí vlastní představu o jejich úpravě a vedení. Účinná motivace je také uplatňována estetickou úpravou odborných učeben. K výzdobě byly využity písemné práce žáků, emotivně působily plakáty a vývěsky vyrobené učiteli i žáky (obsahovaly např. některá lidská práva, citáty významných osobností). Stejnou roli plní i využívané počítačové výukové programy. K sebehodnocení žáci systémově

vedení nejsou. Ve výuce předmětu jsou pro potřeby ověření znalostí a dovedností žáků používány centrálně zpracované testy. S výsledky pracují pouze učitelky v rámci výuky, vedení školy je nevyužívá k obecnější evaluaci.

Spolupráce a komunikace mezi žáky a učitelkami předmětu byla založena na předem dohodnutých a akceptovaných pravidlech. Ve výuce byl vytvářen prostor pro diskuzi, různost názorů, učitelky podporovaly rozvoj komunikativních schopností žáků i jejich individuální tvořivost. Žáci byli vedeni ke spolupráci i mimo přímý vyučovací proces. Její míru ovlivnila schopnost jednotlivých učitelek získat si žáky pro určité aktivity. Někteří žáci se např. zapojili do práce knihovnického kroužku, část spolupracovala při tvorbě nástěnných novin, přibližně sto žáků školy mělo zájem o rozvoj čtenářských dovedností zapojením do akce Mladý čtenář. S integrovanými žáky učitelky pracovaly podle vypracovaných individuálních vzdělávacích plánů. Úroveň komunikace odpovídala schopnostem žáků. V průběhu inspekce nebyly zaznamenány projevy nežádoucího chování žáků.

Plánování a příprava, organizace výuky, používané metody a formy práce jsou příkladné. V podmínkách pro výuku předmětu převažují pozitiva. Rezervy má škola v nákupu nových jazykových příruček a současné beletrie. Motivace žáků, úroveň vzájemné spolupráce a komunikace je vynikající, ve způsobu hodnocení žáků byly zjištěny drobné nedostatky. Kvalita výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Matematika

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je provedeno dle učebnic, koresponduje s učebními osnovami. Některé tematické celky jsou však nevhodně zařazeny z hlediska časové i obsahové posloupnosti. Kontinuita výuky v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Všichni učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což se pozitivně projevilo na průběhu výchovně-vzdělávacího procesu. Výuka probíhá převážně v odborné učebně matematiky. Je účelně zařízena a esteticky upravena, prostředí je motivující, podnětné. K dispozici jsou spíše starší, funkční pomůcky, nové se s výjimkou výukových programů v současnosti nepořizují. Ve všech ročnících mají žáci k dispozici učebnice a další studijní texty. V hodinách byly účelně využity učební pomůcky, didaktická i výpočetní technika. Relaxačním aktivitám nebyla věnována výraznější pozornost. Z hlediska obecných didaktických a psychohygienických zásad je matematika do rozvrhu hodin vhodně zařazena.

Ve výuce byly uplatňovány tradiční metody a formy práce. Důraz byl položen na výklad, diskuzi, analýzu, frontální, skupinovou a samostatnou činnost a rozvíjení schopnosti aplikovat získané vědomosti. Pracovní tempo, obsah a rozsah učiva vyhovoval zpravidla většině žáků, pouze v jednom případě zvolené tempo přesahovalo možnosti a schopnosti žáků. V nižších ročnících bylo učivo interpretováno příliš zdouhavě, důraz byl kladen i na podružné věci. Vnitřní diferenciaci a individuální přístup byl uplatňován zejména při samostatných činnostech. Odlišný styl práce se zdravotně postiženými žáky nebyl patrný. Učitelé umožňovali žákům vyjadřovat svůj názor, diskutovat, hledat alternativní řešení. Této možnosti žáci využívali jen částečně. Učivo bylo předáváno věcně správně.

Ve většině hodin byli žáci dostatečně motivováni v úvodu i průběhu vyučování, efekt byl však značně rozdílný. Nejčastěji byla využita metoda aktualizace učiva a praktické aplikace získávaných vědomostí. Při opakování byl kladen důraz na návaznost, souvislost a pochopení vztahů. Slovní hodnocení i klasifikace bylo objektivní, zpravidla mělo motivační charakter. Často zařazovaná samostatná práce s následnou klasifikací znevýhodňuje pomalejší a slabší žáky. Jejich individuální dispozice tak nejsou dostatečně respektovány, prakticky není oceněna snaha a případný pokrok. Princip zpětné vazby byl většinou uplatňován. Prověřování

vědomostí probíhá nejčastěji písemnou formou. Četnost klasifikace je vzhledem k termínu inspekce vyhovující. Namátkovou kontrolou loňských závěrečných písemných prací nebyly zjištěny zásadní nedostatky. Práce jsou s žáky opravovány, analýza chyb je zpravidla prováděna a zdokumentována. Složky většinou obsahují všechny potřebné informace (zadání, způsob hodnocení jednotlivých příkladů, hodnotící stupnice, analýza nedostatků).

U jednotlivých vyučujících jsou patrné výrazné rozdíly ve způsobu komunikace s žáky a v interakci. Odměřené a striktní pokyny nepřispívají k dobré atmosféře ve třídě a vytváření pozitivnímu vztahu k předmětu. V průběhu výuky měli žáci většinou možnost rozvíjet své komunikativní schopnosti, jejich ústní projev se však omezil na krátké, stručné odpovědi. Verbální projev většiny učitelů byl kultivovaný a srozumitelný.

Pro výuku má škola vynikající personální podmínky. Plánování a materiální podmínky jsou velmi dobré. Výuka je po stránce organizace, metod a forem práce, motivace, hodnocení, interakce a komunikace rovněž velmi dobrá. Psychohygienickým podmínkám nebyla v průběhu vyučování věnována dostatečná pozornost, celkově jsou na běžné, průměrné úrovni.

Kvalita výuky matematiky je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Hodnocení kvality vzdělávání je provedeno na základě výsledků hospitační činnosti, studia dokumentace učitelů, metodických orgánů, žákovských písemností a dalších materiálů. Nadprůměrná je kvalita výuky českého jazyka na prvním a zejména na druhém stupni. Rozdíly byly zjištěny v kvalitě výuky matematiky. Nedostatky ve vyučování po stránce organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení a psychohygienických podmínek se vyskytovaly zejména na prvním stupni. Rozdílnou úroveň měla rovněž výuka cizích jazyků, převaha pozitiv byla zjištěna v německém jazyku.

Kvalita vzdělávání má celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry vypracoval ředitel školy na základě analýzy dosavadního vývoje a místních podmínek školy do roku 2002. V obecných rysech jsou řešeny otázky výchovně-vzdělávacího procesu, organizace školy, personalistiky, ekonomiky a hospodaření, priority jsou stanoveny. Cíle jsou reálné v závislosti na finančních podmínkách. Se zřizovatelem ani rodiči zatím nebyla pojednána.

Plánování je systematické. Roční plán práce stanovuje základní úkoly ve všech činnostech školy, v některých bodech rozvíjí koncepční cíle. Konkrétní, adresné údaje jsou obsaženy v řadě příloh a měsíčních plánech. V rámci krátkodobého plánování je využíváno podnětů učitelů.

Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. Předložený učební plán je v rozporu

s platným učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Nedostatky byly zjištěny v 6. ročníku - v učebním plánu není zařazena fyzika a dále v 7. ročníku - není naplněna stanovená týdenní dotace.

V rámci učebního plánu jsou v 7. - 9. ročníku vyučovány tyto volitelné předměty:

7. ročník - informatika

8. ročník - informatika, domácnost, seminář a praktika z přírodovědných předmětů

9. ročník - informatika, základy pěstitelství, konverzace v německém jazyku

Výrazná profilace školy je patrná v souvislosti s organizací nepovinných předmětů, kde vedle pohybových aktivit (2. stupeň) a náboženství (1. a 2. stupeň) jsou zřízeny 3 skupiny sborového zpěvu (1. a 2. ročník, 3. - 5. ročník a 6. - 9. ročník). Zájmové útvary škola nezřizuje.

Škola rozvíjí systematickou a plánovitou výuku zdravotně postižených žáků. Jejich integrace probíhá podle individuálních plánů, v průběhu hospitací však byla tato činnost patrná jen částečně.

Koncepční činnost a plánování jsou systematické, mají ucelenou podobu. O koncepčních záměrech však není veřejnost a další orgány dostatečně informovány. Nedostatky byly zjištěny v učebním plánu. Vzhledem k podmínkám školy je nabídka volitelných a nepovinných předmětů velmi dobrá.

Plánování činnosti školy je dobré.

Organizování

Základním dokumentem je školní řád, rozpracovaný zvlášť pro učitele a žáky. Práva i povinnosti jsou jednoznačně vymezeny. Organizační struktura je funkční, vztahy podřízenosti a nadřízenosti jsou dány organizačním schématem. Kompetence pracovníků jsou stanoveny, některé pouze ústní formou. Zpravidla jednou měsíčně se schází rozšířené vedení školy, zastoupené ředitelem, zástupcem, výchovnou poradkyní a zástupcem učitelů s cílem vyřešit aktuální problémy. Další záležitosti jsou řešeny operativně. Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávacího procesu a systém řízení jsou velmi podrobně zpracovány. Poradní a metodické orgány jsou dostatečně využívány v souvislosti s materiálním vybavením (učebnice, pomůcky) a organizace vyučování, méně z hlediska analýzy a hodnocení výsledků vyučování, kontroly plnění učebních plánů a učebních osnov.

Organizace vyučování žáků neodpovídá plně obecně závazným právním předpisům. Zkrácení velké přestávky a přestávek při odpoledním vyučování odůvodnil ředitel zejména nevhodným autobusovým spojením dojíždějících žáků. Není rovněž dořešena otázka umístění těchto žáků ráno před vyučováním zejména za nepříznivého počasí.

Potřebné informace získávají žáci i učitelé včas prostřednictvím tradičních osvědčených mechanismů. Ochrana osobních dat je zajištěna. Rodičům jsou poskytovány veškeré informace běžným způsobem - třídní schůzky, konzultační odpoledne, žákovské knížky, deníčky, ostatní písemná korespondence. Po domluvě mohou rodiče navštívit školu kdykoliv. Dostatek informací je obsažen ve výroční zprávě, která zatím není využita jako zdroj sebeevaluace. Dle sdělení ředitele školy nebyly problémy při jejím schvalování radou školy. Na veřejnosti se škola výrazně prezentuje zejména pořádáním koncertů pěveckých souborů, akademie a dne otevřených dveří v prvních třídách. Řada příspěvků se objevuje v místním tisku Naše noviny.

Organizační uspořádání školy je funkční a umožňuje efektivní řízení školy. Kvalitně je zpracována dokumentace upravující chod školy. Účinný je informační systém. Organizace vyučování žáků není plně v souladu s platnou právní normou, ranní režim je nevhodný pro dojíždějící žáky.

V organizačním uspořádání školy a informačních systémů převládají pozitiva.

Vedení a motivování pracovníků

Vedoucí pracovníci školy prosazují demokratické principy řízení se sklonem k liberálnímu stylu především ve výchovně-vzdělávací činnosti. Řízení je systémové a vyplývá z vymezených kompetencí jednotlivých pracovníků. Těžiště vedení učitelů spočívá v respektování činnosti metodických sdružení, předmětových komisí a pedagogické rady. Do činnosti metodických orgánů vedení školy výrazněji nezasahuje.

Podnětné estetické prostředí školy je výsledkem iniciativy učitelů i ostatních pracovníků školy. Ve všech prostorách školy je patrné využití jedinečných schopností pracovníků a realizace dobrých nápadů (např. netradiční instalace školního řádu, využití nástěnek pro aktuální práce žáků i pro prezentaci nástěnných školních novin, vybudování kmenových učeben jako systém odborných učeben, bohatá květinová výzdoba, výstavka výpěstků ze školního pozemku).

Učitelé se mohou zúčastňovat různých vzdělávacích akcí, které pořádají okresní metodická sdružení. Nabídky dalšího vzdělávání využívají podle potřeby i časových možností. Zúčastňují se např. školení a seminářů z českého jazyka a literatury, cizích jazyků, hudební výchovy, zaměřují se na zdokonalování metodických postupů v reedukaci integrovaných žáků. Začínajícím učitelům poskytuje pomoc vedení školy i učitelé s dlouholetou pedagogickou a odbornou praxí.

Stimulování pracovníků je založeno na prosazování principu osobní iniciativy vedoucích pracovníků, a to především v oblasti informační techniky (ve škole je vybudována kvalitní učebna výpočetní techniky, učebna je využívána nejen ve výuce předmětu informatika, ale i v dalších předmětech) a sborového zpěvu (žáci školy se mohou realizovat ve třech školních sborech), a na hmotném odměňování. Jeho výše se odvíjí od finančních možností školy a počtu žáků. Kritéria pro hodnocení jsou známa. Principy stanovilo vedení školy, učitelé měli možnost se k nim vyjádřit prostřednictvím svých zástupců, kteří jsou členy širšího vedení. Při stanovení výše nenárokových složek platu je např. preferována výuka cizích jazyků, využívání netradičních metod a forem práce ve výuce, práce s integrovanými žáky. Podle sdělení ředitele školy nebyly v tomto směru vzneseny zásadní připomínky.

Systém sebehodnocení není ve škole vytvořen.

Ve vedení a motivování pedagogických pracovníků převažují pozitiva.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém vychází z organizační struktury a navazuje na plánování. Mezi sledované priority patří pravidelná kontrola provozních pracovníků. Výsledky byly patrné ve všech vnitřních i venkovních prostorách, které jsou průběžně udržovány a opravovány.

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je zaměřena na vedení pedagogické dokumentace, práci metodických sdružení a předmětových komisí, práci výchovného poradce a hospitační činnost.

Ve vedení povinné dokumentace ČŠI nezjistila nedostatky, v tomto směru je kontrola ze strany vedoucích pracovníků prováděna důsledně. Činnost metodických sdružení, předmětových komisí a výchovného poradce vedení školy sleduje zejména prostřednictvím jejich plánů činnosti a zápisů z jednání. Zpětná vazba je především využívána v požadavcích na učebnice, učební pomůcky a organizační záležitosti (např. pořádání a účast na kulturních a společenských akcích, soutěžích). Ze zápisů z pedagogických rad vyplývá, že se orientují

převážně na konstatování stavu. Z rozhovorů s učiteli i vedením školy ČŠI zjistila, že problémy výchovného a vzdělávacího charakteru jsou řešeny průběžně o přestávkách a ve volných chvílích. Škola preferuje individuální přístup k žákovi a tento postup se jí osvědčuje. Rozborem pedagogické dokumentace bylo zjištěno, že v porovnání s podobnými školami snížených známek z chování bylo uděleno minimálně, již několik let žádný žák nekonal komisionální zkoušku z důvodu nedostatečného prospěchu. Hospitační činnost realizuje vedení školy podle potřeby a časových možností. Zaměřuje se na průběh hodiny a používané metody a formy práce. Závěry jsou prodiskutovány s jednotlivými učiteli, jejich zobecnění vedení školy na pedagogických poradách neprovádí. Rezervy v hospitační činnosti byly v průběhu inspekce zjištěny ve výuce cizích jazyků.

Pro evaluaci škola využívá testy Kalibro, a to pouze nárazově. Učitelé sledovaných předmětů druhého stupně (český jazyk a literatura, matematika) používají pro srovnání výsledků a zjištění stavu vlastní testy. Na zjištěná negativa se dále zaměřují důsledným procvičováním a pravidelným opakováním učiva.

Kontrolní systém je propojen s plánováním i organizační strukturou. Praktikovaná zpětná vazba výchovně-vzdělávacího procesu je založena na důvěře v odbornost nebo dlouholetou pedagogickou praxi učitelů. Z tohoto důvodu byla zjištěna slabá místa v kontrole výuky cizích jazyků. Evaluační nástroje škola systémově nevyužívá.

V kontrolním systému převažují pozitiva.

Hodnocení kvality řízení

Systém plánování, organizování, vedení a kontroly je založen na uplatňování demokratických principů. Je dostatečně účinný, pracovníkům jsou vytvářeny velmi dobré podmínky pro rozvoj osobnosti, iniciativy a tvořivosti. Závažnější nedostatek byl zjištěn pouze při sestavování učebního plánu.

Kvalita řízení je celkově velmi dobrá, v práci vedení školy převládají pozitiva.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do dítě škol čj. 312-02-02
- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol, ve znění pozdějších předpisů
- Dokumentace ředitele školy
- Časově tematické plány učiva kontrolovaných předmětů
- Žákovské knížky, sešity, vybrané písemné práce
- Zápis z jednání metodických orgánů

ZÁVĚR

Pozitiva:

- v řízení školy převládají pozitiva
- kvalitně a podrobně zpracovaná dokumentace upravující organizaci školy
- velmi dobré prostorové a materiálně-technické podmínky
- odborné učebny pro většinu předmětů
- účelně a esteticky upravené prostory školy
- dobrá práce školy v rámci integrace zdravotně postižených žáků, promyšlené individuální vzdělávací programy zejména pro žáky druhého stupně
- koncepční práce vedení školy ve vzdělávání žáků i učitelů v oblasti využívání počítačové techniky
- systematická a cílevědomá práce pedagogů v oblasti výchovy a vzdělávání - škola s minimem kázeňských přestupků a bez opravných zkoušek
- příznivé podmínky pro tvořivou práci a rozvoj osobnosti učitele
- zaměření školy na sborový zpěv, velmi dobré výsledky na soutěžích a vystoupeních

Negativa:

- nedodržení učebního plánu - v 6. ročníku není vyučována fyzika a v 7. ročníku není splněna stanovená časová týdenní dotace, kterou stanovuje učební plán vzdělávacího programu Základní škola
- citelně slabá místa týkající se rozvržení učiva dle vzdělávacího programu Obecná škola
- rozdílná kvalita výuky sledovaných předmětů
- špatné podmínky pro dojíždějící žáky
- nedostatky v oblasti psychohygieny vyučování - zkrácená velká přestávka, nevhodné zařazení některých předmětů v rozvrhu hodin, v průběhu vyučování nebyly psychohygienické zásady dostatečně uplatňovány
- rezervy v tvorbě evaluačních nástrojů a podpoře sebehodnocení žáků

Škola, která je zřízena jako zálohovaná organizace, disponuje finančními prostředky zřizovatele a školského úřadu. Nákup učebnic a učebních pomůcek ve sledovaných předmětech je prováděn v souladu se vzdělávacími cíly. Učební pomůcky jsou nakupovány v menší míře, větší část finančních prostředků je vynakládána na učebnice, videokazety a výukové programy, kterými je škola velmi dobře vybavena. V některých hodinách byly využity. Vzhledem k počtu žáků není dostatečně využita možnost dělení tříd na skupiny při výuce cizích jazyků zejména v 8. a 9. ročníku. Stanovený maximální počet vyučovaných hodin není překročen. Finanční prostředky jsou ve sledovaných oblastech využívány účelně. Jejich čerpání ředitel pravidelně kontroluje.

Na základě zjištěných skutečností je škola z hlediska řízení i kvality vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vít Široký	V. Široký v. r.
Členové týmu	Mgr. Sylva Fitříková	Sylva Fitříková v. r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba v. r.
	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.

V Přerově dne 12. listopadu 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 11. 1999

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Rudolf Konečný	Rudolf Konečný v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc	1999-11-24	139/99
Zřizovatel: Obec Štěpánov	1999-11-24	139/99
Rada školy	1999-11-24	167/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány